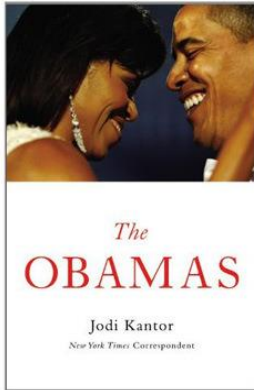

Spira Veronika: Miniesszék IV.

Jodi Kantor: Obamák (2012)

Jodi Kantor

Jodi Kantor, fiatal újságíró (1975), a New York Times munkatársa, washingtoni tudósító, több kiadást megért sikeres könyvet írt az első színes bőrű amerikai elnöki pár első három évéről a Fehér Házban.

A siker egyik oka kétségtelenül az, hogy Barack Obama elnökké választása nagy várakozást keltett világszerte. Vajon változik-e az amerikai politika, vajon felválthatja-e az éles szembeállást az együttműködés, a valós problémákra közös megoldást keresés, vagy mindez csupán „egy túlképzett outsider” (ahogy őt Bobby Rush chicagói afrikai-amerikai képviselő nevezte), egy intellektüel naivitása, esetleg megtévesztő populizmus?

Jodi Kantor nem tesz fel kérdéseket, és nem értelmez. Összegyűjti a tényeket, majd rekonstruálja az eseményeket. A tizenhat rövid, dinamikus megírt fejezet 2-3 hónapos időszakokra bontva mutatja be az elnök és a First Lady első három évét a Fehér Házban. Egy tanulási folyamatot dokumentál, amelynek során eszmék, célok, hitek és illúziók találkoznak a valósággal, a lehetőségekkel, hogy azután a harmadik év kezdetére már mindketten tapasztalt közszereplőként álljanak az olvasók előtt.

Kantor az egyes fejezetek eseményeinek, a szereplők motívumainak jobb megértése céljából az előzményeket is bemutatja. Ezek közül társadalomtörténeti, szociológiai szempontból talán a legfontosabb annak a chicagói afrikai-amerikai közegnek, baráti körnek a rajza, amely az elnöki pár közvetlen környezetét alkotta a múltban, de a Fehér Házba költözésük után is fontos szerepet töltenek be az életükben. E kör tagjai voltak már egyetemi éveiktől kezdve Michelle Obama és testvére, Craig Robinson, a legközelebbi barátai, Martin Nesbitt, Anita Blanchard, Eric és Cheryl Whitaker, valamint Valerie Jarrett. Az ő sorsuk, pályájuk jól reprezentálja azt a jelentős társadalmi és mentalitásbeli változást, amely az 50-es, 60-as évek óta az Egyesült Államokban végbement. Barack Obama elnökké választása ennek az átalakulásnak a legszembeötlőbb eredménye.

E változások kezdetét a polgárjogi mozgalmak, Kennedy elnök és Martin Luther King törekvései, harcai fémjelzik, és az ellenük, valamint Robert Kennedy ellen elkövetett gyilkos merényletek is emlékeztetnek arra, hogy milyen drámai és nehéz volt ez az átalakulás.

Barack Obama felesége és barátai mind olyan sikeres chicagói orvosok, jogászok, üzletemberek, akik a helyi afrikai-amerikai közösség tagjai. Mind, Valerie Janett kivételével, első generációs értelmiségiek, akik alsó középosztályból származnak, szüleik munkások, alkalmazottak, buszsofőrök, ápolónők. Sokan már tinédzser koruktól pénzt kerestek, hogy megéljenek, hogy a tanulásuk költségeit biztosítani tudják. Tehetségük, kitartásuk, kiváló tanulmányi eredményük révén kerültek be az elit iskolákba, a legjobb egyetemekre, hogy azután a felső középosztály, sőt az ország elitjének a tagjai legyenek.

Kiemelkedésüket, sikeres pályájukat tehetségükön, szorgalmukon túl az esélyegyenlőségről szóló törvény, az egyre gyakoribbá váló pozitív diszkrimináció és különböző ösztöndíjak, kedvezményes diákkölcsönök segítették. Az elit iskolák és egyetemek az elmúlt 30-40 évben egyre több nem privilegizált környezetből érkező tehetséges diákot vettek fel és juttattak diplomához. Michelle Obama is ilyen családból származott. Apja a vízműveknél dolgozott, édesanyja otthon volt a két gyermekükkel, később munkát vállalt, hogy a legjobb iskolákba járathassák őket. Mindketten a Princetonon diplomáztak, majd Michelle a Harvard Law Schoolon szerzett jogi diplomát, Robert pedig a chicagói egyetem üzleti karán folytatta a tanulmányait. A negyvennégy eddigi First Lady közül Michelle Obama a második, akinek ez sikerült (az első Hillary Clinton), és a harmadik, aki master fokozatú egyetemi diplomát szerzett (a második Laura Bush).

Valerie Jarrett azért kivétel Obamáék chicagói barátai között, mert ő már második generációs értelmiségi. Édesapja, James E. Bowman, nemzetközileg is elismert orvos, kutató, aki az első színes bőrű professzor volt a Chicagói Egyetem Biológiai Tudományi Centrumában. Fiatalkorában még a szegregáció nyomasztó légköre előtt menekülve vállalt szerepet az elmaradott országokat segítő egészségügyi programban. Évekig dolgozott Iránban, a lánya, Jarrett is ott született. Hazatérve az egyik mentora lett a tehetséges afrikai-amerikai diákoknak.

James E. Bowman professzor

Martin Nesbitt, Valerie Jarrett, Barack Obama, dr. Eric Whitaker

Később Valerie Jarrett is ezeknek a fiataloknak a pártfogója lett. Ő volt az, aki a frissen végzett Michelle Robinsonra is felfigyelt. Támogatta az érvényesülését a közösségi, illetve a civil szférában. Főnöke volt a chicagói városfejlesztési osztályon, majd az egyetem egészségügyi centrumában, később pedig az egyik meghatározó tagja lett Obama stábjának a Fehér Házban.

Obama életútja sok tekintetben eltér az alsó középosztályból felemelkedő afrikai-amerikaiakétól, hiszen ő Havaiin született, édesanyja brit bevándorlók leszármazottja, apja pedig kenyai diák volt, aki két év házasság után elvált, és visszatért Afrikába. Obama Havaiin és Indonéziában töltötte gyermekkorát, és csak a középiskola befejezése után folytatta tanulmányait az amerikai kontinensen.

Obama Honoluluban édesanyjával, nagypjával és féltestvérével

A Columbián politikatudományból diplomázott, majd a Harvard Law Schoolon szerzett jogi diplomát. Itt találkozott Eric Whitakerrel és rajta keresztül azzal a chicagói afrikai-amerikai közösséggel, amelyben otthonra talált. Itt alapított családot, itt lett egyetemi oktató, majd politikus.

Ebben az első generációs fiatal afro-amerikai értelmiségi körben erős volt az elkötelezettség a közösségük iránt. Elit egyetemeken szerzett diplomájukkal nagy presztízsű állások helyett visszatértek gyermekkori környezetükbe. Feladatuknak érezték a közösségépítést, a civil és helyi ügyek támogatását. Eric Whitaker például orvosi rendelőt nyitott a szegény afrikai-amerikaiak lakta negyedben, és hogy rávegye őket arra, hogy az egészségükkel is törődjenek, ingyenes borbélyműhelyt nyitott a rendelő mellett. Felesége, Cheryl, aki szintén az orvoskaron végzett, a magas vérnyomás kutatására, megelőzésére és kezelésére specializálódott, mert ebben a közösségben a cukorbetegség, a magas vérnyomás, az elhízás, a mozgásszegény életmód a leggyakoribb egészségügyi probléma. De mindannyian tudták, hogy az emberek sorsán csak összehangolt projektekkkel lehet változtatni. Az egészséges közösséghez gazdasági megalapozottság, eredményes oktatás kell. Rendszerben látták az egészségügy kérdését, mint Obama programja, és mindannyian igyekeztek is a közösségük életminőségét komplex programokkal fejleszteni.

Barack Obama ebben a chicagói közösségben olyan támogatókra talált, aki segítették politikai pályáján is. Előbb az illinoisi, majd a washingtoni szenátus tagja lett, míg végül 2008-ban az Egyesült Államok elnökévé választották.

Craig Robinson, Michelle Obama bátyja, aki – mint említettük - maga is a Princetonra járt, és ma az oregoni egyetem kosárlabdacsapatának edzője, egy alkalommal így szólt:

- Az Egyesült Államok elnöke a sógorom, mondogatom magamnak, és nem hiszem el, hogy ez igaz. – Önéletrajzi könyvének címe is erre a hatalmas változásra utal: *Egy család útja Chicago déli negyedéből a keleti parti elit egyetemekre (Ivy League) és tovább.*

Barack Obama ennek az ambiciózus, keményen dolgozó és sikeres nemzedéknek az egyik kiemelkedően tehetséges tagja. Diáktársai már a Harvardon is így gondolták, amikor előbb a Harvard Review of Law szerkesztőjévé, majd elnökévé választották. Később a Chicagói Egyetemen tanított, és írt két sikeres könyvet. Előadói, szónoki, színészi képességei is kiemelkedők. Önéletrajzi regényének hangos könyv változatát maga olvasta CD-re, és minden szereplő akcentusát, személyiségét olyan hitelesen jelenítette meg, hogy Grammy-díjat kapott érte. Diplomáciai képességét, letisztult eszmevilágát jelzi az is, hogy a Harvard jogi folyóiratának elnökévé csak olyan diákot választanak, akiben a kiváló szakmai tudáson túl konszenzust teremtő képesség is van, aki egyensúlyt tud teremteni a konzervatív és a liberális jogfelfogás között.

Obama, ahogy ezt a 2008-as kampányában is hangsúlyozta, a politikai élet megújítását ígérte. Az éles szembenállás helyett a demokraták és a republikánusok mérsékelt és racionális részének összefogásával az ügyek mentén történő hatékony politizálást tűzte ki célul. Olyan politikát ígért, amely az ország egészének az érdekeit szolgálja, ugyanakkor a nehéz sorsúak problémáira is megoldást keres. Komplex, gazdasági megalapozottságú változásokat tervezett, amelyek az egyes emberek, közösségek, civilek munkáját is be tudja csatornázni a jó kormányzás gyakorlatába.

Obama képes volt ezekért a célokért mozgósítani a szavazókat, de Jodi Kantor könyve azt is bemutatja, hogy amikor elérkezett a megvalósítás ideje, milyen akadályokba ütközött. A legbrutálisabb kétségtelenül a 2008-ban kitört pénzügyi-gazdasági világválság volt, amelynek hatékony kezelését a beiktatásától kezdve első számú feladatának kellett tekintenie. A válság ugyanis katasztrofális következményekkel fenyegette mind az ország gazdaságát, mind a lakosságot. Az összeomlás széléről kellett visszarántani a pénzintézeteket, bankokat, de az állami segítség egyúttal lehetővé tette olyan új törvények bevezetését, amelyek elősegítették a Wall Street elszámoltathatóságát, működésének átláthatóságát, és amelyek nagyobb hangsúlyt fektettek a fogyasztóvédelemre. Hatalmas tőkeinjekciókkal, állami megrendelésekkel kellett elejét venni a bankok, cégek, iparágak bedőlésének, a munkanélküliség további növekedésének, és annak, hogy az amerikaiak milliói elveszítsék az otthonaikat.

Kedvezőtlen volt ugyanakkor az a politikai légkör is, amelyben Obamának a mérsékelt összefogását, a két párti politizálás programját kellett volna átültetnie a gyakorlatba. Az éppen ekkoriban kibontakozó Tea Party mozgalom az utóbbi évtizedek talán legdurvább, legkíméletlenebb politikai harcmódorát igyekezett mindennapossá tenni. Gyűlöletkeltéssel, rágalomokkal, karaktergyilkossággal, a nézetek szélsőséges polarizációjával igyekezett helyet szorítani magának a politikai küzdőtéren és a nyilvánosságban. A mozgalom híveinek és politikusainak durva, rágalmozó, az ellenfelek megsemmisítésére törekvő beszédmódja és militáns harcmódora olyan légkört teremtett, amely egyre illuzórikusabbá tette a kompromisszumokat kereső, mérsékelt, két-párti politizálást. Obama együttműködésre tett kísérletei elnöksége első másfél évében nem találtak partnerekre.

Obama, aki még a washingtoni politikai életben kevés tapasztalatot szerzett megválasztása előtt, maga is követett el hibákat, ahogy ezt Jodi Kantor könyve is regisztrálja. Ezek egy része abból az értelmiségi, civil és közösségi mentalitásból fakadt, amely az említett chicagói kört is jellemezte, és amely bizalmatlan volt a szövetségi politikával szemben, mert az a szemükben csupán az elit meddő hatalmi harcáról, párt- és csoport-érdekekről, személyes ambíciókról szól, és nem az emberek valós problémáiról.

Jodi Kantor könyvében számos apró mozzanat világít rá arra, hogy Obamának és a First Ladynek nem volt könnyű a szuverén entellektüel és a civil szférában otthonosan mozgó aktivista beidegződéseit maguk mögött hagyniuk a céltudatos politikusi magatartás kedvéért. 2009-ben, a megválasztását követő első évben a Fehér Ház stábjá a Super Bowl alkalmából nagy fogadást rendezett. Obama, ahogy magánemberként megszokta, legszűkebb barátaival körülvéve egész idő alatt a képernyőre meredt, se látott, se hallott, csak a kedvenc csapatának szurkolt. A vendégek kicsit furcsállták a viselkedését, a stáb pedig azt latolgatta, nem lett volna-e jobb szűkebb körű rendezvényben gondolkodni. Ezzel szemben 2011-ben, elnöksége harmadik évében, már rá sem nézett a képernyőre, talán egy-egy futó pillantást, ha vetett a meccsre jártában-keltében. Annál

többet beszélgetett a meghívottakkal, kapcsolatokat ápolt és épített demokratákkal és republikánusokkal. Igazi házigazda volt, csiszolt modorú és céltudatos.

Eleinte a civilekre jellemző illúziókat is táplált arról, hogy az elnöki hatalomnak hol vannak a határai. Obama az alternatív energia elterjedésének híve, küzd a fosszilis energiaforrások visszaszorításáért, a globális felmelegedés csökkentéséért. Egy szakértővel folytatott tanácskozáson felvetette, hogy például Chicago energiaellátását mennyivel környezetkímélőbbé és olcsóbbá lehetne tenni, ha a dakotai szélerőműből szerezne be a város a szükséges villamos áram egy részét. És csak lassan értette meg, hogy mint elnök ennek érdekében nem tehet semmit. Ami ésszerű és célszerű, nem mindig megvalósítható a bonyolult tulajdonviszonyok, a hatásköri és jogi akadályok miatt.

Az értelmiségi mentalitás dominanciája eleinte a Fehér Ház stábjának működtetésében is megmutatkozott. Obama a vitákban szerette magát középre pozicionálni. Már egyetemi éveiben is szívesen folyamodott ehhez a módszerhez. Ezt alkalmazta elnöksége első két évben is. Emiatt megesett, hogy egy-egy eszmecsere a szakértővel körbe-körbeforgott, anélkül, hogy döntés született volna. Nem voltak ugyanis pontosan kidolgozott döntési mechanizmusok, kimeneti pontok, és nem voltak mindig egyértelműek, hogy kik a hozzájuk rendelt felelősök.

Obama és Michelle előéletéből, eszméiből is következett a bizalmatlanság a formalizált, üres politikai mechanizmusok iránt. A ciklus közepén lezajlott választások után azonban, amikor a demokraták elvesztették képviselőházi többségüket, ez is megváltozott. Áramvonalassá alakította a stábját, döntésre kihegyezett struktúrákat hozott létre, a hatékonyságra, a felelősségi szintek és kimeneti pontok egyértelművé tételére fektetette a hangsúlyt. Átláthatóvá, hatékonyá tette a Fehér Ház kommunikációját.

Korábban ugyanis előfordultak kiszivárogtatások, az elnöki üzeneteknek ellentmondó, azzal egyet nem értő vélemények, még illojalítás is a munkatársai részéről. De az is jellemző volt, amire egy alkalommal Bill Clinton hívta fel a figyelmét: „Átvittél egy kitűnő törvénymódosítást a felsőoktatásban igénybe vehető hitelekéről, és senki még csak nem is hallott róla!” Valóban, az első két évben számos felmérés azt mutatta, hogy Obama üzenetei, szemben a republikánusok és a Tea Party ellenpropagandájával, gyakran a lakosság tíz százalékát is alig érték el. Miközben csökkentette a középosztály adóit, a közvélemény kutatások szerint a lakosság 50%-a azt gondolta, hogy Obama megemelte az adókat, és csupán 10% volt tisztában a valósággal. Az átszervezett, áramvonalasított rendszerben ez is megváltozott.

Milyen politikai tapasztalatok vezették arra, hogy változtasson a munkamódszerén, viszonyán a washingtoni politikai gyakorlathoz? A nagy lendület és várakozás, ami a megválasztása utáni hónapokat jellemezte, hamar megtört a már említett okokból. A gazdasági válság miatt a legfőbb teendője nem az lett, aminek politikusi pályáját szentelni akarta: az esélyek kiegyenlítése, és egy kevésbé konfrontatív, együttműködésre törekvő kül- és belpolitika, hanem a Bush-korszakból megörökölt válsággal, a bedőlő bankokkal, a becsődülő cégekkel, a magasra ugrott munkanélküliséggel kellett foglalkoznia. És ott voltak az ugyancsak megörökölt, lezárásra váró háborúk. 2009 végén mégis további harmincezer katonát kellett küldenie Afganisztánba a kivonulás ütemének gyorsítása helyett. Ígéretei ellenére a drón-támadásokat sem lehetett leállítani, még a civil áldozatok ellenére sem, sőt Guantánamót sem volt olyan egyszerű bezárni, ahogy ígérte,

és ahogy emberjogi aktivistaként, alkotmányjogot oktató egyetemi tanárként az elvek szintjén maga is szerette volna.

Eközben – mint említettük - az is világossá vált, hogy törekvése a két-párti együttműködésre a republikánusok merev ellenállásába ütközik. Sőt, politikai hitele, karaktere lerombolására törekednek abban bízva, hogy ezzel sokat nyerhetnek a 2010-es ciklusközi választásokon. A Tea Party hívei a permanens gyűlöletkampány eszközével élve egyre megszokottabbá tették a rágalmazást, a mások méltóságába gázoló verbális erőszakot.

A fordulatot éppen a ciklus-közepi választások hozták. Obamának sikerült a „béna kacsa” állapotába került kongresszussal, amely már kockázatok nélküli, bukott, leszavazott képviselőkől állt (63 demokrata veszítette el a mandátumát), számos törvényjavaslatot megszavaztatnia. A helyükre érkező republikánus többség pedig már nem tehetette meg, hogy minden kezdeményezést blokkoljon, hiszen már nem takarhatták volna el a közvélemény elől a saját felelősségüket a törvényhozás megbénításáért.

Az a paradox helyzet állt tehát elő, hogy a demokrata képviselőknek a vereség, a republikánusoknak pedig a győzelem tett jót abban a tekintetben, hogy megnyíljon némi lehetőség a két-párti együttműködésre.

A közvélemény kijózanodásának kezdetét a verbális erőszak hatása alól egy tragikus esemény segítette elő. A Tea Party, élükön Sarah Palinnel, húsz demokrata képviselőt nyilvánított kiemelt célpontnak, akiket mindenképpen ki kell ejteni a 2010-es választásokon a törvényhozásból. Palin a honlapján egy térképet tett közzé, amelyen ezt a húsz választókerületet lögyakorlatokon használt céltáblával jelölte meg. Ezek közé tartozott Gabrielle Giffords arizonai törvényhozó és körzete is. 2011. január 8-án Giffords egy rendezvényén brutális merénylet történt. A lövöldözésben hatan meghaltak, köztük egy kilencéves kislány, és 13-an megsebesültek. A képviselőasszonynak a koponyáján hatolt keresztül a golyó, életveszélyes állapotban szállították kórházba.

Az egész ország megrendült a véres erőszak hírére, és sokan a Tea Partyt, Sarah Palint és a céltábláit okolták a merényletért. Giffords azok közé a képviselők közé tartozott, akikben erős volt a szociális elkötelezettség. Obama nagyra értékelte a munkáját, hiszen Giffords számára a politika valóban a szolgálat, a jobbítás eszköze volt, nem cinikus hatalmi játék, vagy anyagi érdekek érvényesítésének terepe.

Barack Obama és Gabrielle Giffords

Obama meglátogatta a képviselőasszonyt a betegágyánál, majd beszédet mondott az áldozatok halotti búcsúztatóján, amelyet a tévé is közvetített. A beszéd méltóságteljes volt, és annak adott hangot, hogy az országban a gyűlölködést, a durva sértegetést váltsa fel az egymás iránti megértés, az empátia, az udvarias beszéd. Nem használta fel a tragikus esetet a republikánusok elleni kampányra vagy a Tea Party elleni vádak megfogalmazására, hanem a közös értékekről beszélt. Az emberek azonnal reagáltak a twitteren: "Az elnök visszatért", „Igen, hölgyeim és uraim, van elnökünk". Ilyen, és ehhez hasonló bejegyzések keringtek országszerte a világhálón. A vágy a normalitásra, az értékek tiszteletére, az igazi emberi érzésekre és méltányosságra sokakban megszólalt.

Két év küzdelem, csalódás, sikerek és önkeresés után Obama sokkal tapasztaltabb politikusként áll előttünk 2011 januárjában az arizonai kampuszon, a Fehér Házban, a washingtoni politikai küzdőterén, és már tudja, hogy újra fog indulni. A küzdőteret megismerve, politikai eszköztárát kiszélesítve, stábját ütőképesebbé formálva folytatni akarta a politizálást egy biztonságosabb világért, és egy társadalmi szempontból igazságosabb Amerikáért.

Jodi Kantor könyve kettős portré. Obama küzdelmeivel párhuzamosan megismerhetjük Michelle Obama önkeresésének útját is a First Lady szerepében. Amikor a közszereplés színpadára lép, büszke afrikai-amerikai asszony, két gyermekes családanya, aki egész életében felelős állásokat töltött be a chicagói nonprofit, közösségi és civil szférában, és még férje karrierjét is volt energiája támogatni. Élete minta lehetett nők milliói számára, akik szeretnék a karriert és a családi életet összeegyeztetni egymással.

Ami a gondolkodását illeti, ő is azt a szellemiséget képviselte, amit közösen vallottak a chicagói barátaikkal: egy igazságosabb Amerikáért, és egy békésebb, kiegyensúlyozottabb, együttműködőbb politikáért tevékenykedni. First Ladyként is olyan társadalmi programokat karolt fel, amelyek ezt a célt szolgálták.

A Let's Move-mozgalom az elhízás, a szívbetegség, a cukorbeteg elleni küzdelem volt, amely a családokat, az iskolákat, a gyereket mozgósította az egészségesebb életmódért, de igyekezett polgármestereket, civileket, az üzleti élet szereplőit is megnyerni a programnak. Együttműködött kereskedelmi láncokkal az egészségesebb élelmiszerekért, kampányolt zöldséges boltok nyitásáért a szegénynegyedekben, iskolai menzák választékának korszerűsítéséért. A program bátran tekinthető Obama egészségügyi törvényének kiegészítéseként is.

Fontos kampánytémája volt, a két-pártiság jegyében, a katonacsaládok érdekeinek felkarolása. A hadsereg hagyományosan republikánus téma, ezért is tartotta fontosnak demokrataként felhívni a

figyelmet a harcoló katonák családjainak anyagi helyzetére. Gyermekük színvonalasabb képzése érdekében szóvá tette az oktatási választék bővítésének szükségességét a katonai bázisok körzetében. Küzdött a leszerelt katonák átképzése, munkalehetőségeinek bővítése, egészségügyi és pszichológiai rehabilitációja érdekében.

Nem feledkezett meg arról sem, hogy a First Ladyk szerepe a mintaadás. Fontos volt számára, hogy a színes bőrűek büszkének legyenek rá, és tudatosítsa mindenkiben, hogy nem csak a sovány szőke nők lehetnek attraktívak. Hordott márkás, egyedi tervezésű, elegáns ruhákat, de üzletláncokban kapható olcsóbb tömegcikket is. Nőként olyan modern életvitel- mintát akart adni, amelyben egyensúlyt teremt a karrier, az anyai és a házastársi szerep között, és sosem titkolta, hogy ez nehéz napi küzdelmet jelent, amely néha kudarccal jár, mégis megéri vállalni.

Fontos volt számára, hogy jelenléte egy-egy eseményen soha ne legyen üres protokoll, pusztán reprezentáció, hanem mindig legyen célja, értékes üzenete. Szívesebben tett eleget olyan meghívásoknak, ahol hétköznapi emberek, hátrányos helyzetűek magukat felküzdeni vágyó gyerekek, fiatalok voltak jelen, mint nagy presztízsű, de társadalmi hasznossággal nem bíró fogadásokon megjelenni.

Első, Fehér Házban töltött éveik alatt mindketten követtek el hibákat, voltak tapasztalatlanságból fakadó tévedéseik, amelyekért a sajtó, a közvélemény támadta, elítélte őket, de mindig igyekeztek ezeket korrigálni.

Naivitás volt például első évük egyik péntek estéjén azt gondolni, hogy nekik is jár, mint minden házaspárnak, néha egy „randevú”, kettesben eltöltött színházi este. Az első, és egyben utolsó ilyen próbálkozásuk nagyon rosszul sült el. Obama szerette volna a feleségét elvinni a Broadway egy előadásra. Csak azzal nem számolt, hogy az elnöki pár csupán elnöki géppel, elnöki helikopterrel és elnöki konvojjal közlekedhet. Kiruccanásuk nemcsak sokba került (bár a költségek egy részét, a törvényi előírások szerint ők állták), de nagy felfordulást, dugókat okoztak Manhattan közlekedésében, nem is szólva arról a kényelmetlenségről, amit a nézőknek kellett elszenvedniük a biztonsági intézkedések miatt.

Ugyancsak visszatetszést keltett Michelle döntése, hogy kisebbik lányával csatlakozik barátjánőjéhez, Cheryl Withakerhez egy négy napos spanyolországi útra a kislánya tízéves születésnapját megünnepelni. A válság idején az Air Force One-nal Európába utazni minden kézzelfogható államérv, politikai cél nélkül, az amerikaiak számára visszatetsző volt. A család egyébként mindig az országon belül üdült, ha nem a kontinensen, akkor Hawaiiin.

Obama első három elnöki évét azonban nagy sikerek is kísérték, amelyekre büszke volt. Már 2010 tavaszára sikerült átverekednie a törvényhozáson az egészségügyi reformot, amely már több évtizede esedékes volt, de még az olyan közkedvelt és tapasztalt politikusnak, mint Bill Clinton, sem sikerült.

2009-ben Nobel Béke-díjjal tüntették ki. Oslói szereplését világszerte rokonszenv kísérte.

A legtöbb amerikai elismerését azonban azzal nyerte el, hogy az ő főparancsnoksága alatt sikerült Osama bin Ladent, a 9/11-es terrorcselekményért és tömeggyilkosságért felelős terrorszervezet vezetőjét 2011-ben megtalálni és kivégezni. Bin Ladennel még a republikánus héjáknak sem sikerült leszámolniuk.

Jodi Foster könyve gyors, dinamikus és informatív. Az amerikai újságírás legjobb hagyományait követi. Tényeket közöl, eseményeket, szituációkat rekonstruál, az értelmezést, a véleményformálást az olvasóra hagyja. Az olvasmányosság, a könnyedség látszata mögött hatalmas információs anyagot mozgó kemény munka áll, sok száz saját készítésű háttérinterjú,

beszélgetés, számos írott, képi és egyéb médiaanyag feldolgozása. Írói erényeit pedig a jól szerkesztett, tömör, informatív, plasztikus és lendületes szöveg dicséri.

Azok számára pedig, akik arra szeretnék választ kapni, hogy vajon merő idealizmus és naivitás-e az a törekvés, hogy a politikát ne a szembenállás és a gyűlölködés uralja, hanem a konstruktív együttműködés, nem ez a könyv hivatott választ adni. Mint ahogy az sem a feladata, hogy elemezze a pártok vetélkedésén alapuló tömegdemokráciák működési elveinek és gyakorlatának összefüggéseit, vagy azt vizsgálja, hogy mikor válik a gyűlöletkeltésre, konfrontációra, a rossz ösztönök felkorbácsolására alapozó permanens politikai kampány közkerölcs-rombolóvá, értékpusztítóvá, a demokrácia minőségét, sőt létét fenyegető tényezővé. Arra sem adhat választ, hogy a humánus értékei iránti elkötelezettség erővé válhat-e a politikában, vagy inkább a gyengeség jele, esetleg csupán megtevesztés, üres populizmus.

Jodi Kantor könyvéből csupán az rajzolódik ki egy tágabb, társadalomtörténeti aspektusból nézve, hogy Barack Obama megválasztásával Amerika történelmi értelemben lezárta rasszista korszakát, és lassan túljutni látszik, bár heves tiltakozások közepette, szociál-darwinista államfelfogásán is, hiszen a többség talán már nem tekinti a szabadság sírásójának, holmi ördögtől való kommunizmusnak a nagy társadalmi egyenlőtlenségek mérséklésének szándékát a kormánypolitikában.

